

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

2019-2020 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI İKİNCİ DÖNEM

AİLE VE TÜKETİCİ HİZMETLERİ

ÇERÇEVE ÖĞRETİM PROGRAMI
(BİLİŞSEL SÜREÇLER VE KRİTİK ADIMLAR)

ANKARA, 2020

2019-2020 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI İKİNCİ DÖNEM AİLE VE TÜKETİCİ HİZMETLERİ ÇERÇEVE ÖĞRETİM PROGRAMI (BİLİŞSEL SÜREÇLER VE KRİTİK ADIMLAR)

PROGRAMIN UYGULANMASINA YÖNELİK AÇIKLAMALAR

1. Çerçeve öğretim programı 10. Sınıf alan ortak derslerini içermektedir. Bu derslerde; öğrencilerin temel mesleki yeterlilikleri edinmelerinde kritik öneme sahip; olgusal, kavramsal, işlemsel bilgi boyutlarının bir arada yer aldığı bilişsel süreçlere yönelik kazanımlar sunulmaktadır.
2. 31 Ağustos - 18 Eylül tarihleri arasında sürdürülecek uzaktan eğitim faaliyetlerinde; öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda çerçeve öğretim programı referansı ile ders kazanımları, süreleri ve etkinliklerin planlanması alan zümre öğretmenleri tarafından yapılacaktır. Söz konusu planlamalarda mesleğin kritik adımları ile ilintili bilişsel süreçlere ağırlık verilmesi önem arz etmektedir.
3. Planlamalar dahilinde; 2019-2020 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde covid-19 salgını nedeni ile yüz yüze eğitime ara verilmesi ile birlikte öğretimi yapılamamış olan modül/kazanım seçimine öncelik verilmelidir.

SAĞLIKLI BESLENME DERSİ

Bu derste öğrenciye; yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı kazandırma ile ilgili bilgilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

◆ **Kazanım 1: Temel beslenme ilkelerini açıklar.**

◆ **Modül Adı: Beslenme İlkeleri**

◆ **Bilgi:**

1. Beslenme bilimini açıklar.
2. Beslenme ile ilişkili olan bilimleri açıklar.
3. Beslenme ile ilgili kavramları tanımlar.
4. Beslenmenin sağlığa olan etkisini açıklar.
5. Besin öğelerini tanımlar
6. Besin öğelerinin yararlarını açıklar
7. Besin öğeleri ile besin gruplarını ilişkilendirir.
8. Beslenme sorunlarını tanımlar.
9. Beslenme sorunlarının açıklar.
10. Beslenme sorunlarına örnek verir.

◆ **Kazanım 2:** Metabolizma ve bazal metabolizmaya etki eden etmenleri açıklar.

◆ **Modül Adı :** Metabolizma

◆ **Bilgi:**

1. Enzimlerin yapısal özelliklerini açıklar.
2. Enzimlerin etkinliğini etkileyen etmenleri sınıflandırır.
3. Oksidasyon ve redüksiyon tepkimelerini düzenleyen enzimlere örnek verir.
4. Kimyasal gruba aktaran enzimlere örnek verir.
5. Hidroliz eden enzimlere örnek verir.
6. Hormonları tanımlar.
7. Hormonları sınıflandırır.
8. İç salgı bezlerini ayırt eder.
9. İç salgı bezlerinin salgıladıkları hormonları sıralar.
10. Hormonların vücut çalışmasındaki önemini açıklar.

◆ **Kazanım 3:** Günlük enerji ihtiyacını hesaplar.

◆ **Modül Adı :** Enerji Hesaplamaları

◆ **Bilgi:**

1. Besinsel enerji kaynaklarını açıklar.
2. Bireysel fizyolojik enerji değerlerini tanımlar.
3. Bazal metabolizmayı tanımlar.
4. Bazal metabolizmaya etkileyen faktörleri sınıflandırır.
5. Bazal metabolizma standartlarını kullanır.
6. Fiziksel etkinlikleri sınıflandırır.
7. Besin öğelerinin ısısal etkisini açıklar.

◆ **Kazanım 4:** Çeşitli durumlara göre toplam enerji ihtiyacını hesaplar.

◆ **Modül Adı:** Enerji İhtiyacı

◆ **Bilgi:**

1. Karbonhidratı tanımlar.
2. Yeterli ve dengeli beslenmede karbonhidratların önemini açıklar.
3. Öğündeki karbonhidrat kaynaklı besinleri sınıflandırır.
4. Hayvansal kaynaklı karbonhidratlı yiyeceklere örnekler verir.
5. Bitkisel kaynaklı karbonhidratlı yiyeceklere örnekler verir.
6. Yağı tanımlar.
7. eterli ve dengeli beslenmede yağların önemini açıklar.
8. Öğündeki yağ kaynaklı besinleri sınıflandırır.
9. Hayvansal kaynaklı yağlı yiyeceklere örnekler verir.

10. Bitkisel kaynaklı yağlı yiyeceklere örnekler verir.
11. Proteinleri tanımlar.
12. Yeterli ve dengeli beslenmede proteinlerin önemini açıklar.
13. Öğündeki protein kaynaklı besinleri sınıflandırır.
14. Hayvansal kaynaklı proteinli yiyecekleri ayırt eder.
15. Bitkisel kaynaklı proteinli yiyecekleri ayırt eder.

◆ **Kazanım 5:** Sağlıklı yaşamda yeterli ve dengeli beslenmeyi açıklar.

◆ **Modül Adı:** Sağlıklı Yaşam ve Beslenme

◆ **Bilgi:**

1. Vitamini tanımlar.
2. Antioksidan içeren besinleri gruplandırır.
3. Besinlerde vitamin kaybını, hızlandıran etmenleri açıklar.
4. Mineralleri tanımlar.
5. Minerallerin yeterli ve dengeli beslenmede ki rolünü açıklar.
6. Kemik ve diş sağlığında etkili olan minerallerin rolünü açıklar.
7. Kansızlığa neden olan mineralleri listeler.
8. Canlılar için suyun önemini açıklar.
9. Su kaybını en aza indirecek önlemleri açıklar.
10. Günlük alması gereken sıvı miktarını karşılamada besinsel sıvılardan faydalanmanın önemini açıklar.
11. İçme ve kullanma suyunun niteliklerini açıklar.

◆ **Kazanım 6:** Sağlıklı yaşamı besinlerle destekleyerek günlük öğün planlaması yapar.

◆ **Modül Adı:** Öğün Planlama

◆ **Bilgi:**

1. Besin bileşimlerini tarif eder.
2. Öğün planlama ilkelerini açıklar.
3. Günlük beslenme kılavuzunu tanımlar.
4. Öğün sayılarını sıralar.
5. Besin gruplarını açıklar.
6. Besin gruplarını sıralar.
7. Besin gruplarının özelliklerini açıklar.
8. Besin gruplarının beslenmedeki önemini açıklar.

◆ **Kazanım 7:** Özel beslenme uygulaması gerektiren durumları inceler.

◆ **Modül Adı:** Beslenme Sorunları

◆ **Bilgi:**

1. Beslenme alışkanlıklarının hastalık oluşumuna etkilerini açıklar.
2. Çocuklarda yetersiz ve dengesiz beslenmeye bağlı oluşan hastalıkları gruplandırır.
3. Ülkemizde yetersiz ve dengesiz beslenmeye bağlı sık görülen hastalıkları sınıflandırır.
4. Metabolizma hastalıklarının sebeplerini ve etkilerini açıklar.
5. Metabolik hastalıklarda diyet uygulamalarının ana ilkelerini açıklar.

◆ **Kazanım 8:** Menü planlaması yaparak standart yemek tariflerini uygular.

◆ **Modül Adı:** Menü Planlama

◆ **Bilgi:**

1. Yemek planlama ilkelerini açıklar.
2. Yemek planlamaya etki eden etmenleri sıralar.
3. Yemek planlamanın önemini açıklar.
4. Standart yemek tariflerine örnek verir.
5. Standart yemek tariflerinin kullanılmasının yararlarını açıklar.
6. Yemek hazırlamadaki kullanılan araç ve gereçleri listeler.

AİLE VE TÜKETİCİ HİZMETLERİNE GİRİŞ DERSİ

Bu derste öğrenciye; tüketici hizmetlerini, ev ve kurum hizmetlerini, sosyal destek hizmetlerini ve çevre hizmetlerini yürütme ile ilgili bilgilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

◆ **Kazanım 1:** Tüketici hizmetlerini yürütmeye ilgili yapılan çalışmaları açıklar.

◆ **Modül Adı:** Tüketici Hizmetler

◆ **Bilgi:**

1. Tüketici haklarını sıralar.
2. Tüketici problemlerini açıklar.
3. Tüketicinin karşılaştığı problemleri sıralar.
4. Tüketici problemlerinin çözüm yollarını listeler.
5. Satış öncesi, satış sırası ve satış sonrası hizmetleri sıralar.
6. Tüketicilere hizmet veren kurum ve kuruluşları listeler.
7. Tüketici şikâyet yöntemlerini sıralar.
8. Tüketici haklarını sıralar.
9. Tüketici problemlerini açıklar.
10. Tüketicinin karşılaştığı problemleri sıralar.
11. Tüketici problemlerinin çözüm yollarını listeler.

◆ **Kazanım 2:** Ev ve kurum hizmetlerini yürütmeye ilgili yapılan çalışmaları açıklar.

◆ **Modül Adı:** Ev ve Kurum Hizmetleri

◆ **Bilgi:**

1. Ev ve kurum hizmetlerini sıralar.
2. Ev ve kurum hizmetlerini açıklar.
3. Ev ve kurum hizmetlerinin alanlarını gruplandırır.
4. Ev ve kurum hizmetleri elemanında aranan özellikleri sıralar.
5. Çalışma ortamı ve iş bulma olanaklarını açıklar.
6. Evin aile yaşamında ki önemini açıklar.
7. Ev ve kurumlarda gerçekleştirilen hizmetleri gruplandırır.
8. Aile de yürütülen hizmetleri gruplandırır.

◆ **Kazanım 3:** Sosyal destek hizmetlerini yürütmeye ilgili yapılan çalışmaları açıklar.

◆ **Modül Adı:** Sosyal Destek Hizmetleri

◆ **Bilgi:**

1. Sosyal hizmet kavramını açıklar.
2. Sosyal hizmet çalışma alanlarını listeler.
3. Sosyal hizmetlerin tarihsel gelişimini açıklar.
4. Çalışan personelin görev ve sorumluluklarını açıklar.
5. Çalışan personeli listeler.
6. Sosyal hizmet veren kurum ve kuruluşların bölümlerini listeler.
7. Kurum ve kuruluşların özelliklerini açıklar.

◆ **Kazanım 4:** Çevre hizmetlerini yürütmeye ilgili yapılan çalışmaları açıklar.

◆ **Modül Adı:** Çevre Hizmetler

◆ **Bilgi:**

1. Çevreyle ilgili kavramları açıklar.
2. Ülkemizin kaynaklarını listeler.
3. Ulusal ve uluslararası çevre kuruluşlarını sıralar.
4. Çevre kuruluşlarını hedeflerine göre sınıflandırır.
5. Canlıların çevreyle ilişkilerini açıklar.
6. Çevre kirleticilerini açıklar.
7. Yaşadığı bölgede sık karşılaşılan çevre kirleticilerini listeler.

TOPLUM VE AİLE DERSİ

Bu derste öğrenciye; yaşanan toplumsal değişimleri ve değişen toplumun aile yapısına etkileri, aile olma sürecine destek olma, karar verme, görgü kurallarına göre davranma ve bireylerin aile planlamasına yönlendirilmesi ile ilgili bilgilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

◆ **Kazanım 1:** Toplumun değişim sürecini açıklar.

◆ **Modül Adı:** Toplumsal Yaşam

◆ **Bilgi:**

1. Toplum yapısını açıklar.
2. Toplumsal yaşamın gereğini açıklar.
3. Toplumsal yaşamda insan ilişkilerini sınıflandırır.
4. Toplumsal değişime etki eden faktörleri listeler.
5. Oluşan faktörleri birbiriyle ilişkilendirir.
6. Toplumsal değişime etki eden faktörlerin toplum ve birey açısından önemini açıklar.

◆ **Kazanım 2:** Değişen toplumun aile yaşamı üzerine etkilerini açıklar.

◆ **Modül Adı:** Aile Yapısı

◆ **Bilgi:**

1. Aileyi tanımlar.
2. Ailenin özelliklerini sıralar.
3. Aileyi tiplerine göre gruplandırır.
4. Ailenin yaşam dönemlerini açıklar.
5. Ailenin fonksiyonlarını listeler.
6. Aile bireylerinin görev ve sorumluluklarını açıklar.
7. Aile bireylerinin birbirleriyle olan ilişkisini açıklar.
8. Ailede iletişimi açıklar.

◆ **Kazanım 3:** Uygun ortam ve koşullar sağlandığında aile olma sürecine destek olur.

◆ **Modül Adı:** Aile Olma

◆ **Bilgi:**

1. Eş seçiminde etkili olan faktörleri açıklar.
2. Eş seçme kurallarının neler olduğunu açıklar.
3. Ülkemizde ki eş seçimi yaklaşımını açıklar.
4. Evliliği geciktiren kişilik özelliklerini sıralar.
5. Evlilik dönemlerini açıklar.
6. Evlilik dönemlerinde uyum sürecini etkileyen faktörleri açıklar.
7. Evlilik törenlerinin gelenek ve göreneklerini açıklar.
8. Boşanmayla ilgili kavramları açıklar.

◆ **Kazanım 4:** Uygun ortam ve koşullar sağlandığında doğru karar verme sürecini gerçekleştirir.

◆ **Modül Adı:** Karar Verme

◆ **Bilgi:**

1. Karar vermenin önemini açıklar.
2. Karar verme teknikleri açıklar.
3. Karar verme aşamalarını listeler.
4. Karar vermenin çeşitlerini sıralar.
5. Kararsızlık durumuna neden olan faktörleri açıklar.

◆ **Kazanım 5:** Toplum ve ailede uyulması gereken görgü kurallarını açıklar.

◆ **Modül Adı:** Görgü Kuralları

◆ **Bilgi:**

1. Yüz yüze iletişimde uyulması gereken görgü kurallarını listeler.
2. Yüz yüze iletişimde uyulması gereken bireysel farklılıkları inceler.
3. İletişimin sağlıklı yürütülebilmesi için bireysel ve toplumsal farklılıkları sıralar.
4. Hediyeleşmenin temel ilkelerini sıralar.
5. Çiçek götürmenin önemini açıklar.
6. İnsan ilişkilerinde ziyaretin yerini ve önemini açıklar.
7. Ziyaretçinin ve ev sahibinin uyması gereken kuralları sıralar.
8. Ziyaret türleri ve ilkelerini açıklar.
9. Giyimin yeri ve önemini açıklar.
10. Giyim seçimini etkileyen etmenleri listeler.
11. Davet türlerini açıklar.
12. Davet özelliklerini tarif eder.
13. Davette uyulması gereken ilkeleri sıralar.
14. Yiyeceklerin yenmesinde ki ilkeleri açıklar.
15. Sofra protokolünü açıklar.
16. Masa düzeni biçimlerini açıklar.
17. Protokol servis ilkelerini listeler.
18. Kuveri tanımlar.
19. Protokol sofrasında konukların uyması gereken kuralları sınıflandırır.

◆ **Kazanım 6:** Bireyleri aile planlamasına yönlendirir.

◆ **Modül Adı:** Aile Planlaması

◆ **Bilgi:**

1. Aile planlamasını tanımlar.
2. Aile planlamasının amaçlarını listeler.
3. Aile planlamasının yararlarını listeler.
4. Aile planlaması önemini tanımlar.
5. Aile planlaması yöntemlerini açıklar.

İLETİŞİM TEKNİKLERİ DERSİ

Bu derste öğrenciyeye; etkili iletişim kurma ile ilgili bilgi kazandırılması amaçlanmaktadır.

◆ **Kazanım 1:** İletişim sürecine ve iletişim türlerine uygun olarak etkili iletişim kurar.

◆ **Modül Adı:** İletişim Süreci ve Türleri

◆ **Bilgi:**

1. İletişim kavramını açıklar.
2. İletişim öğelerini açıklar.
3. İletişim türlerini açıklar.
4. İletişim şekillerini açıklar.
5. İletişim engellerini sıralar.
6. İletişim engellerini gösteren diyalogları açıklar.

◆ **Kazanım 2:** Kitle iletişim araçlarını kullanarak kitle iletişimi kurar.

◆ **Modül Adı:** Kitle İletişimi

◆ **Bilgi:**

1. Kitle iletişimini tanımlar.
2. Kitle iletişiminin öğelerini şema çizerek açıklar.
3. Kitle iletişiminin özelliklerini sıralar.
4. Kitle iletişim araçlarının işlevlerini açıklar.
5. Kitle iletişim araçlarını amaçlarına göre sınıflandırır.
6. Kitle iletişim araçlarının kitle üzerindeki olumlu ve olumsuz yönlerini ayırt eder.

◆ **Kazanım 3:** Telefon, telefon santrali ve telekonferans araçları ile iletişim kurar.

◆ **Modül Adı:** Telefonla İletişim

◆ **Bilgi:**

1. Telefonda yer alan harf, kodlama ve kısaltmaları listeler.
2. Mesaj formlarının kullanma özelliklerini listeler.
3. Çizelge oluşturmayı açıklar.
4. Etkili telefon görüşme ilkelerini listeler.
5. Telefon görüşme kurallarını açıklar.
6. Telefon görüşme tekniklerini açıklar.
7. Telefon santralinin özelliklerini listeler.
8. Telefon aktarma kurallarını listeler.
9. Telesekreter kullanmayı açıklar.
10. Toplu telefon mesajı göndermeyi açıklar
11. Telekonferansı açıklar.
12. Telekonferans türlerini listeler.
13. Telekonferansın kullanıldığı yerleri listeler.
14. Telekonferans sistemini açıklar.